LLENGUA I LITERATURA

L’ombra que es mou per la plaça

Nom _____ Data _____

Llegeix el text amb atenció i respon totes les preguntes amb claredat.

En una plaça amb pocs arbres, un banc pot quedar a l’ombra al matí i rebre el sol de ple a la tarda. L’ombra apareix quan un objecte intercepta la llum. Com que al llarg del dia veiem el Sol en posicions diferents al cel, també canvia el lloc on cau l’ombra d’un mateix objecte. Quan el Sol és baix, l’ombra s’allarga. Quan és més alt, l’ombra que projecta el mateix objecte sobre un terra pla és més curta.

A la plaça de l’exemple hi ha un mur baix al costat d’una jardinera. A les deu del matí, l’ombra del mur arriba fins al banc més pròxim. A la una, es concentra en una franja estreta al peu del mur. A les cinc, cau cap a l’altre costat i cobreix part del camí. Aquestes observacions ajuden a entendre per què algú que passa cada dia per la plaça a la mateixa hora pot fer-se una idea parcial de l’ombra que hi ha.

Per aprofitar les observacions, una associació de veïns les trasllada a un dibuix de la plaça. Hi situa el mur, els bancs i els camins. Després marca amb un traç diferent la vora de l’ombra a cada hora. Al dibuix, les tres vores es poden comparar d’un cop d’ull. Si el banc apareix dins l’ombra només al matí, el grup pot buscar un altre punt per instal·lar-hi un seient que es vulgui utilitzar a mitja tarda.

L’estació de l’any també influeix en el recorregut de l’ombra. El dibuix d’un sol dia serveix per situar les ombres en les hores observades. Per valorar un lloc on seure durant l’estiu, l’associació pot repetir les observacions en aquella època i a les hores en què s’acostuma a fer servir la plaça.

Preguntes de comprensió

1. A quina hora de les tres observades arriba l’ombra del mur fins al banc més pròxim?

2. On cau l’ombra del mur a les cinc de la tarda?

3. Com diferencia l’associació al dibuix la vora de l’ombra de cada hora?

Preguntes de reflexió

1. Per què una persona que només passa per la plaça a les deu podria pensar que el banc té més ombra de la que té al llarg del dia? Fes servir dues observacions del text.

2. Si les marques del dibuix s’haguessin pres a l’hivern, per què convindria repetir les observacions abans de situar un seient pensat per a l’estiu?

Preguntes d'opinió

1. Si la plaça només pogués guanyar un banc, preferiries buscar-li ombra al matí o a mitja tarda? Justifica la tria pensant en un ús concret de la plaça.

2. Per mostrar el recorregut de l’ombra als veïns, preferiries veure les tres vores en un sol dibuix o veure un dibuix per a cada hora? Explica què et facilitaria la manera triada.